

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

Telefon: 155—62.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „R4.116a gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, ½ évre 2, ¼ évre 1 P.

Budapest, 1935.

XVI. évfolyam, 31. szám.

Julius hó 28.

Olaszország az emberiség szolgálatában

(Cs.) Az egész világ feszült figyelemmel tekint ma Olaszország felé. Egyetlen egy ország sem fáradozott annyi sikerrel és olyan őszinteséggel a tartós világbéke megvalósítása érdekében, mint az olaszok lánglelkű szellemi és politikai vezére: *Mussolini* miniszterelnök s íme mégis Olaszország forog abban a veszélyben, hogy akarata ellenére háborút kell indítania egy afrikai ország: *Abesszínia* ellen. Olaszországnak ugyanis évtizedekkel ezelőtt békés uton megszerzett gyarmatai vannak Abesszíniaval tőzsomszedságban. Ezeknek a gyarmatoknak a fejlődését gátolja a különböző színes fajokból álló abesszíniai lakosság fegyelmezetlensége, ami nap-nap után ismétlődő határsértésekben, olasz nemzetiségű alattvalók üldözésében, stb. nyilvánul meg.

Az ilyesmit természetesen Olaszország sem gazdasági érdekeinek, sem pedig nemzeti tekintélyének csorbítása nélkül nem tűrhet el, ezért elhatározta, hogy ha kell, fegyverrel fogja biztosítani a maga igazát. Még eddig nincs hadüzenet, de máris rengeteg, — több mint negyedmilliónyi, kitünően felfegyverzett olasz katona áll az abesszíniai határon s napok, vagy talán órák kérdése, hogy megkezdődjék a csatározás, ami valószínűleg fáradságosabb, véresebb lesz, mintha két európai ország között lenne háború.

Azoknak, akiknek a világesemények alakulásában ma a legtöbb részük van — egyrésze még mindig bizik, hogy sikerülni fog a vitás kérdéseket békés uton elintézni. A nagykövetek, külügyminiszterek, a Népszövetségnek, amelyet a világbéke legfőbb öréneke tartanak — különböző bizottságai, a nemzetek egymás között felmerült vitás ügyeiben

ítélkezésre hivatott hágai döntőbíró-ság, stb., szinte éjjel-nappal tanácskoznak a békés elintézés módjai fölött, de úgy látszik, kevés sikerrel, azért az egész világ közvéleménye lassankint beletörődik abba, hogy az az olasz-abesszíniai háború elkerülhetlen s az legkésőbb augusztus, vagy szeptember hónapban megkezdődik.

Nekünk ebben a kérdésben minden rokonérzésünk Olaszország mellett van. Nem csak azért, mert a nagy világégés után elsőnek Olaszország felejtette el a multat s lett újból őszinte megértő barátjává a megcsontított Magyarországnak, de azért is, mert elfogulatlanul nézve a helyzetet, úgy látjuk, hogy ebben a kérdésben *Olaszországnak van igaza.*

Olaszországnak szüksége van gyarmataira. Olaszország egy három oldalról, tengerek által határolt ország, amelyben nem ismerik a nemzetpusztító „egyket”, így kénytelen évről-évre gyarapodó polgárainak fölöslege számára elhelyezkedési területeket szerezni. Ilyen területek Európában már nincsenek, de vannak igenis más világrészekben bőven. Ezeket a területeket nem nagyműveltségű, szinte féltve népek lakják — azok is igen gyéren, szétszórva, azért e területek gazdaságilag csaknem hasznosíthatatlanok. Ha tehát ilyen területek egyrészt egy művelt európai nép emberfelesleg megszállja s békés uton a birtokába veszi, műveli, csekély számú őslakóit a maga formájára időmitja, kineveli, az emberiség által-

A középeurópai kupáért

folyó labdarugó mérkőzések során a „Ferenéváros” csapata 4:2 arányban megverte Ausztria csapatát. — A győztes magyar csapat.

nos szent ügyének tesz szolgálatot. Az tehát, aki az olasz nemzetet gyarmataiban háborítja, egész művelt világ ellentmondásával találja szemben magát és Benito Mussolininak, Európa ezidőszerinti legnagyobb államférfiának, Olaszország ujjaépítőjének ad igazat, nem pedig az abessziniai négusnak, akinek gondolkodását a keresni vágyó hadiszergyárosok s legfeljebb saját országának, babonától nem mentes, bár keresztény papjai irányítják s térítik el az igazság beismerésétől.

Minden jel arra mutat, hogy Európa nagyhatalmai, sőt Amerika sem fog beavatkozni ebbe a vitás kérdésbe, hanem azok az államok, amelyeknek maguknak is van érdekeltégük Abesszinia közelében, teljes felhatalmazást adnak Olaszországnak, hogy legjobb belátása szerint teremtsen rendet abban a fekete birodalomban és környékén, ami majd olyan terjedelmű, mint egész Európa, de amelyik rászorul arra nagyon is, hogy befogadjon az európai műveltséget úgy gazdasági, mint társadalmi, de különösen emberbaráti szempontból.

Az Európa sorsát intéző hatalmasok pedig törekedjenek mindenképen arra, hogy az esetleges háború lángja Afrikából más területekre, főleg Európába át ne csapjon. Európa minden országa a nagy világháború után még mindig ezer sebből vérzik, melyek eredőjét keressük a békeszerződések igazságtalanságaiban. Ezeket az igazságtalanságokat szüntessék meg elsősorban s akkor Európa minden népe baráti kézfogással pecsételi meg az igazi békét.

Ennek az álláspontnak is a legelső harcosa az olaszok büszkesége és vezére Mussolini, tehát már ebből a szempontból is az egész magyar nemzet igaz szívvel az ő oldala mellé áll ebben az egész világot érdeklő kérdésben. Rokonzásunk odaszáll a forró Afrika földjén táborozó olasz katonák felé s szívből kívánjuk számukra a sikert, főleg azt, hogy hazájuk igazának a kivívása minél kevesebb emberáldozatot követeljen.

Egy kalap alatt

vannak immár a valutacempészek és az árdrágító piaci árusok. A kereskedelemügyi minisztériumban megtartott értekezletnek, melyen valamennyi érdekelt tényező kiküldöttje résztvett, a leszárt eredménye az volt, hogy az árdrágításnak, főleg a budapesti és más nagyvárosi piacokon néhány nappal ezelőtt tapasztalható ugrásszerű áremelkedéseknek korántsem a termelők az okai, hanem azok a piaci árusok, akik az aratási munkák miatt beállott pillanatnyi áruhiányt a fogyasztók megkopasztására akarták felhasználni. A kormány az értekezlet hatása alatt el-

határozta, hogy ezt az indokolatlan árdrágítást nem csak a jelenben, de a jövőben is kérlelhetetlenül üldözni fogja. Az árdrágítást nem tekinti többé egyszerű rendőri kihágási ügynek, hanem az árdrágítókat a gyorsított bírói bíróság elé állítja, amelyik súlyosabb esetekben nemcsak pénzbüntetésre, de esetleg 5 évig terjedő fogházra is ítélni lehet, aki nem sajnálja kihasználni polgártársai kényszerhelyzetét. A fogyasztó közhatalmú tényleg kényszerhelyzetben van az árdrágítókkal szemben, elvégre ennie kell mindenkinek. Hogy mennyire komoly a kormánynak az árdrágítókat elleni intézkedése, azt leginkább bizonyítja, hogy a minisztertanács az árdrágítási ügyek kivizsgálására és vádemelésre dr. Kotsis Miklós ügyészségi alelnöknek adott megbízást, akiről tudjuk, hogy a valutacempészek könyörtelen és sok sikerrel működő üldözője. Az ő begyakorolt detektívtestülete el is kezdte már a munkát. Nap-nap után vizsgálatot tartanak a vásárcsarnoki, piaci s más elárúsítók körében. A kedvező eredmény szinte 24 óra alatt jelentkezett. Nagyon helyes, hogy az árdrágítókat seregét egy kalap alá terelték az országot szegényítő valutaüzerekkel. Kotsis Miklós dr. erélyes kezének nyomása alatt talán visszakapja egyik is, másik is a jobbik, mondjuk — emberi érzését.

BELPOLITIKA

Hány ember látja el Budapest közigazgatását?

Érdekes statisztika fekszik előtünk, a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal hatalmas kiadványa, amelyből megtudjuk, hogy a milliós főváros közigazgatását és üzeminek termelőmunkáját az 1933. évben 7580 közigazgatási alkalmazott látta el. Budapesten tehát minden 10.000 polgárra hetvenhat közigazgatási alkalmazott esik. Ezekből a végleges tiszti alkalmazottak száma 28,4%, az ideiglenes tisztviselők 15,9%, havi napidíjas hivatalnok 4%, altisztek és szolgák csoportja 45% volt. A javadalmi őrség (a régebbi pénzügyőrök utódai a vámoknál) 490 alkalmazottból állott. Érdekes adat, hogy a fővárosi közigazgatási altisztek között legtöbb a vidéki származású. A tűzoltóknak csak 7%-a pesti születésű, a régi altiszteknek csak 12%-a. Ugyancsak vidéki származású az ideiglenes hivatalnokok 51%-a s a véglegesek 48%-a is. A fiatalabb nemzedék (az 1900 óta születettek) 25,4%-át képviselte 1933-ban a főváros közigazgatási alkalmazottainak. A női alkalmazottak száma 19,5% volt, de ezeknek több mint a fele az altisztek állományába

tartozott. Vallásfelekezeti szerint a végleges tisztikar 73%-a katolikus, az altiszteknek pedig 70%-a. Izraeliták 1,9%-kal szerepelnek a főváros közigazgatási alkalmazottai között.

Szeptemberig kifizetik a valorizált biztosításokat

A biztosító magánvállalatok Felügyelő Hatósága a mai napig közel 80.000 igényjogosultnak utalta ki a Postatakarékpénztár útján a kötvényére eső valorizációs összeget. Eddig a kifizetések összege körülbelül 7 millió pengő. A Felügyelő Hatóság naponta 2000—2200 kötvény kiutalását intézi el, s így ez év szeptember közepéig minden igényjogosult kielégítése várható.

Későbbi időpontban intézik el az elveszett kötvények valorizált összegét, esetleg olyan esetben, ha a tulajdonos meghalt, vagy egyéb természetű további eljárás szükséges.

Az összegek kiutalása a Postatakarékpénztár útján történik, azokat minden igényjogosult a lakásán kapja kézhez az esedékességek sorrendje szerint, amelyeken változtatni nem lehet. Minden kérelem tehát, amely az összegek megsürgetését célozza, csak hátráltatja a Felügyelő Hatóság munkáját és teljesen felesleges is, mert néhány héten belül ugyanis mindenkire sor kerül.

Kormányintézkedések a drágaság ellen

Amint az ideai katasztrofális időjárás csapásai után várható volt, a drágaság a gyümölcsök és főzélékek árának hirtelen felszökötésével az egész vonalon kezdte éreztetni hatását. Csakhogy megint a régi nóta érvényesült: a fogyasztó kénytelen volt — ha tudta — megfizetni a toronymagasra szökött árat, de abból a termelőnek alig vagy semmi haszna sem volt. Természetes, hogy az ilyen „közérdek”-kel szemben a kormány legerélyesebb közbelépésére volt szükség, ami többféle formában meg is történt. A minisztériumok gazdasági szakértők és érdekeltek bevonásával tanácskozással tartottak, amelyeken mindjárt megállapították, hogy nem a termelőktől indult ki az indokolatlan árdrágítás és annak letörésére a legszigorúbb eljárásokat sürgették. A kereskedelmi kormány elhatározta, hogy a felhozatal megkönnyebbitésére intézkedéseket fogantatott. A városok, különösen a főváros piacait titkos rendőrök vizsgálták végig. Az árdrágító visszaélések és büntettek kivizsgálásával pedig Kotsis Miklós ügyészségi alelnököt, a valuta-siberek remét, bizta meg a miniszter, s e büntettek száját rögtönitől bíróság elé utalta. Az intézkedések hatása természetesen nem fog elmaradni.

Uj közlekedési törvény és csendrendelet

A belügyminiszter a sajtó képviselői előtt ismertette az új csendrendeletet, amelynek éjszakai része a fővárosban augusztusban életbe fog lépni. Bejelentette a belügyminiszter azt is, hogy ősszel törvényjavaslatot nyújt be, amellyel új közlekedési rendeletével kapcsolatban egyszerűsíteni igyekszik a büntetések behajtását, s külföldi mintára bevezeti a blokk-rendszert; ami azt jelenti, hogy aki

közlekedési kihágást követ el, azt a rendőr a helyszínen nyomban megbünteti és a lefizetett pénzbüntetésről egy nyomtatott blokkot, elismervényt ad. Ezzel az eljárással sok felesleges aktagyártásnak veszik elejét, mert a feleket nem kell kihallgatásokra idézni. De valószínű, hogy jobban is vigyáznak a járművek vezetői is a felületes járőreket, ha ilyen közel állanak a tényleges fizetéshez. Nem ártana, ha a törvénynek autókra vonatkozó részét a falvakra is kiterjesztenék.

A falufejlesztés ügye nemzetközi értekezleteken

— A Vasárnap tudósítójától —

A falusi élet fejlesztésére alakult Nemzetközi Bizottság, amely legutóbbi nagyszabású kongresszusát két évvel ezelőtt Budapesten tartotta, az idén Luxemburgba, Diekirchbe hívta össze az érdekelt országok képviselőit. A bizottság ezután folytatólagosan Brüsszelben a Népszövetséggel kapcsolatos Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottsággal karöltve tartja e hó 27-től tanácskozásait. Mind a két nagygyűlésen tekintélyes számban vesznek részt a nemzetközi gazdaságszabályozó bizottságok képviselői. Magyarországot a gyűléseken Mayer János ny. földművelésügyi miniszter, a Faluszövetség elnöke, Schandl Károly dr., az OKH alelnök-vezérigazgatója és Tölgyes István dr., a Faluszövetség igazgatója, képviselik. Amint Diekirchből jelentik a Vasárnap-nak, az értekezletnek egyik kiemelkedő eseménye volt dr. Schandl Károlynak mindvégig figyelemmel hallgatott, nagy tetszéssel fogadott előadása, amelyben azokról az intézkedésekről számolt be, amik Magyarországon történtek a falusi jólét érdekében. Előadásában mindenekelőtt kiterjeszkedett a magyarországi földreform eredményeinek ismertetésére. Magyarország, az előadó megállapítása szerint, az agrárpolitikában háború után is szem előtt tartotta a bölcs mérsékletet s elene szegült minden túlzó földosztó törekvésnek. Ennek ellenére is rendkívüli mértékben sikerült szaporítani a falusi lakosság megélhetését biztosító kisbirtokok számát. A legutóbbi, immár befejezett agrárreform alatt ugyanis több mint egymillió kataszteri holdat osztottak ki, amelyek egy részét a nagybirtokok önként ajánlották föl, más része kikerült a vagyonválság címén az állam részére felajánlott földbirtoktestekből. Igen nagy mértékben szaporodott a kisbirtokok száma a földbérlő szövetkezetek útján is. Magyarországon teljesen megváltozott a földbirtoknál a vagyonmegosztás képe. Ma már a

művelés alatt álló földek több mint 54 százaléka kis- és törpebirtokos tulajdonában van, sőt a művelés alatt álló szántóföldek arányszáma a kisebb birtokok szempontjából még kedvezőbb. Azelőtt Magyarországon 620.000 kisbirtokos család volt, ma pedig több mint egymillió.

Különösen szerencsés volt Magyarországon a házkelykiosztási akció. Azok részére, akik a világháborúban mint katonák résztvettek és ott érdemeket szereztek, s azok részére, akik mint földművelő munkások vagy cselédek keresték régóta kenyerüket, házhelyek kiosztása és lakóház építésének megkönnyítése által sikerült állandó otthont biztosítani. A teljesen vagyontalanok így módon való letelepítése és állandó otthonhoz való kötése a legszerencsésebb eredménye a magyarországi földbirtokreformnak.

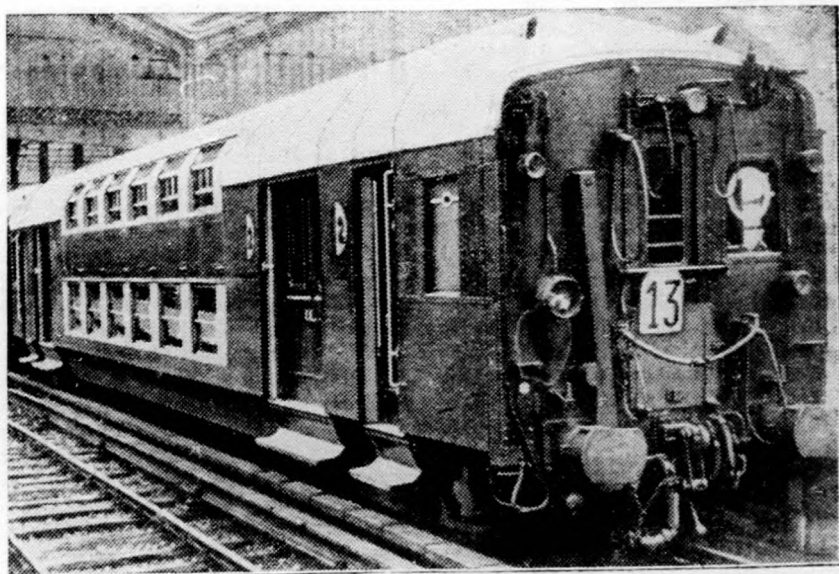
Az egész világra rázúduló gazda-

ANYAROZSOT

minden mennyiségben
állandóan a legmagasabb
árban vásárol Dr. MIKLÓS Rt.
Budapest, V, Vilmos császár-ut 6
Telefon 80-5-77. Sürgőnycim: Drimag

sági válságból természetesen ennek az új falusi lakosságnak is ki kellett vennie a részét. Sajnos, Magyarországon nagyon sokat szenvedett a gazdasági válság folyamán, nemcsak a kisbirtokosok, de a nagy- és középbirtokosok is, önhibájukon kívül igen nagy mértékben eladósodtak. Csakis az állam ismételt közbelépése akasztotta meg a pusztulásnak a folyamatát, de még mindig hosszú évek keltenek ahhoz, hogy az agrárpolitikák helyzete Magyarországon kielégítő legyen. Magyarországon a földbirtokreformmal szemben mindenütt tapasztalható a bölcs mérséklet. Radikális földbirtokreformot, korlát nélküli földosztást, csakis a túlzók kívánják, mert Magyarországon mindenki elismeri a nagy- és középbirtokok példaadó hatását.

Dr. Schandl Károly előadása végső eredményeképpen, a legmelegebben ajánlja a nemzetközi bizottságnak figyelmébe a falusi kisbirtokok szaporítását, ami nézete szerint alapját képezi a falusi jólét megteremtésének. Az előadás rendkívül nagy tetszést keltett. A Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság július hó 27-én Brüsszelben kezdi meg három napra tervezett ülését, amelyen szintén napirendre kerülnek a falusi jólét emelésének kérdései, a tanácskozásokról annakidején szintén beszámol a Vasárnap.

Emeletes kocsik a párisi közúti vasuton.
A Francia közúti közlekedés legfrissebb újítása.

VILÁGKRÓNKA

Olaszország és Abesszinia viszállya van még ma is — és úgy látszik, ez marad még sokáig — a nemzetközi politikai világ érdeklődésének előterében. Olaszország kiváló vezére, a *Duce*, határozottan meggyűzőt célja felé, hogy az ország és a gyarmati hatalom között felmerült differenciákat egyszer és mindenkorra elintézzé. Anglia merev állásfoglalása Olaszországgal szemben már megszűnt, Franciaország hathatósan támogatja *Mussolini* terveit, úgy látszik tehát, hogy a nagy készülődés vége mégis az lesz, hogy Olaszország megkapja a Népszövetségtől a megbízást arra, hogy Abesszinia felett a jövőben felügyeletet gyakoroljon. *Mussolini* legutóbb, a sajtónak adott nyilatkozataiból az is kitünik, hogy az a felmerült terv, hogy Olaszország más európai hatalmakkal közösen kapja meg ezt a megbízást, még sem kerül megvalósításra, hiszen *Mussolini* kifejezetten hangsúlyozza, hogy ilyen közös megbízásnak semmi értelme és célja sem volna. Magától értetődik azonban, hogy a népszövetségi megbízást fontos diplomáciai tanácskozások előzik meg, amelyek folyamán az érdekelt európai nagyhatalmak megállapodnak abban, hogy Olaszország milyen irányelvek mellett gyakorolja az abessziniai felügyeletet, nehogy ezzel a többi nagyhatalmak gyarmati érdekeibe ütközzék. Az olaszországi mozgósítások és katonai készülődések nem egyebek, mint válaszok *Abesszinia mozgósítására* és úgy látszik *Mussolini* a régi latin közmondást követi: *ha békét akarsz, készülj a háborúra!*

Franciaország belső politikája néhez napokon meggyűzőt kereszttül. A frank megmentésére alakult *Laval*-kormányának véghez kell vinnie a programot, amellyel meg akarja menteni a francia frank értékét és ezt csak a legnagyobb takarékossgal érheti el. A francia minisztertanács tizenmegyőrárs ülésén határozta el a szükséges tennivalókat és ennek a páratlanul hosszú ideig tartó minisztertanácsnak az eredménye huszonnyolc rendelet volt, amelyet *Lebrun*, a köztársaság elnöke, azonnal aláírt. A huszonnyolc szükségrendelet egyrészt az állami kiadások csökkentése, másfelől a közszolgáltatások és a kenyér olcsóbbá tétele felől intézkedik. A rendeletek 3—10 százalékkal csökkentik az állami alkalmazottak fizetését olyan módon, hogy a kisebb fizetéseket 3—5 százalékkal, a tízezer franknál nagyobb fizetéseket pedig egységesen 10 százalékkal leszállítják. Ugyancsak tíz százalékkal leszállítják le a hadviseltek járandóságait is és felemelik, még pedig igen jelentős mértékben, azoknak az iparoknak az adóját, melyek a mai

Terstyánszky Ákos,
a posta és távirtda új vezérigazgatója.

körülmények között is erősen foglalkoztatva vannak. Ezzel szemben leszállítják a villamoság, a gáz és egyéb közszolgáltatások tarifáját és a kenyér maximális árát is a mainál tíz centimes-mal (3½ fillér) olcsóbbá állapítja meg a rendelet. Ezekkel az intézkedésekkel akarja a francia kormány a költségvetés mintegy tizenegymilliárd frankot kitevő hiányát pótolni.

Csehszágban új rendelet jelent meg, amely ismét néhány magyar sajtóterméket tilt ki az ország területéről. Ezek a lapok a Magyar Szemle és a Pedagógiai Szeminárium. Ugy látszik, így képzeli el *Benes*, *Csehszág* külügyminisztere azt, amit a *Titulescu* a határok spiritalizálásának (jelki átalakítása) nevezte, tudniillik, hogy a határok csak eszmei vonalak legyenek, amelyek csak politikai jelentőséggel bírnak, de ezeken keresztül is a legjobb egyetértésben dolgozzanak együtt a szomszédos népek.

A legújabb termésjelentés

A földművelésügyi minisztérium július hó 20-án adta ki legújabb termésjelentését. Ma már mindjobban kibontakoznak a kalászosok cséplési adatai, így meg lehet állapítani, hogy *buzából* kerekén 17,642.000 métermázsas termett, tehát az előző évinél 2,613.000-rel több. A *rozsból* 740.000 métermázsával több termett, az *árpából* viszont 484.000 métermázsával. Egyedül a *zabból* termett a múlt évinél kevesebb. Valamennyi növényzet, amelynek betakarítása még nem következett be, rendkívül szenved a szárazságtól. A késői gyümölcsök a nagy meleg miatt már erőben vannak s közepes termést ígérnek. A *szőlő* szintén kívánja az esőt. Különösen rossz hatása van az esőhiánynak a *vetekre*, úgyhogy *sarjutermesre* alig van kilátás.

A vöröskakas pusztításai

Három nagyszabású tüzeset volt az elmúlt napokban Magyarországon, amelyek mindegyike százezrekre menő kárt okozott. Július hó 20-án, vasárnap a *mátrai* hegységekben támadt nagy erdőtüz. A *mátraházi* tüdőbetegintézethez közel lévő, *Gyógygós* város tulajdonát képező erdőrész gyulladt ki és a tüzoltóság, valamint a kivezényelt katonaság legnagyobb erőfeszítése ellenére a tüzet csak nagynehezen tudták elfojtani. A tüdőbetegszanatóriumtól alig 700 méternyire tudták csak azt megállítani, így a betegekkel zsufolásig megtelt szanatórium az utolsó percig szintén nagy veszedelemben forgott. A tüzveszedelem színhelyét még mindig őrizet alatt tartják, mert félt, hogy a lapangó parázs a mostani szeles időben újból felgyújthatja az erdőséget. A kár több százezer pengőre rug.

Szomorú sorsra jutott a Pápa melletti *Mezőlak* község is, ahol még a múlt hét péntekén ütött ki nagyobb tüz. A pénteki tüzvesz közel 60 lakóházat és számos melléképületet hamvasztott el. A pápai, szombathelyi és más környékbéli tüzoltóság közreműködésével ez a tüzet sikerült szombat estig csaknem teljesen elfojtani. Szombaton, azaz július hó 20-án óriási szélvész kerekedett *Mezőlak* felett és az átvitte az izzó zsarátnokot a falu másik részére, ahol szintén kigyulladtak a házak. Ennek a szombati tüznek 15 lakóház és egy sereg gazdasági melléképület esett áldozatul, de egyúttal leégett a gazdáknak most betakarított termései is. Az újabb tüzveszhez ismét kivonult minden szomszédos város és község tüzoltósága, sőt a Pápáról kivezényelt huszárak is segítettek a tüzet eloltani. A kár ma még felbecsülhetetlen és mivel nagyrésztben szegényebb gazdákat sújtotta, a vármegye főispánja a kormányhoz fordult megfelelő anyagi támogatásért.

A Budapest közelében lévő *Rákoskeresztúron* *Pupek* János volt községi bírósága gyulladt ki szombaton éjfélkor. A tüz a szélviharban hamarosan átterjedt a szomszédos lakóházakra is. A községnek és a segítségére siető szomszédos falvaknak van ugyan motoros feeskendőkük is, de a községben átvonuló *Rákospatakban*, melyet a helybeli malom táplálása miatt zsilippel zártak el, egyelőre nem volt víz. A zsilip megnyitása után, négyórán munkával sikerült a tüzet elfojtani. *Rákoskeresztúron* *Pupek* János szenvedte a legnagyobb kárt, kinek az egész évi termése elpusztult.

Nagy tüz volt a *kalocsai érsekség* Baja melletti uradalmanak egyik pusztáján is. Három gazdasági épület, egy lakóház, több kisebb tanyai épület, hat 16 és nagymennyiségű gabona esett áldozatul a lángoknak. Itt is meghaladja a kár a százezer pengőt. *Legsajnálatosabb azonban* a tüzveszektől az, hogy a vizsgálat valamennyitől kiderítette, hogy azoknak oka gondatlanság volt.

Tőzsdei megbízásokat

mindennemű értékpapírok, kötvények és záloglevelek vételére és eladására legelőnyösebben teljesít **BARNA BANK, Budapest, V. Nádor-u. 26.**
Tőzsdével szemben,
Telefon: 213—16, 104—67.

Milyen az olasz telepítés?

Olaszországi gazdáiaink egyik érdekes levele. Az olaszok munkája nemcsak céltudatos, de eredményes is.

Dr. Szekeres Lászlóhoz, a Faluszöveg-főtítkárához az alábbi levél érkezett:

Mi, akik a sabbaudiái központi gazdaságban nyertünk elhelyezést, a következőkben tudjuk vázolni a tapasztalatainkat.

Az itteni lecsapolt területek fel vannak osztva 50—60 katasztrális-holdas kisgazdaságokra. A mi központi gazdaságunkhoz 150 ilyen kisgazdatelepet tartozik. A legidősebb telep három éves. A földeket és az összes gazdasági berendezéseket, az államtól a telepesek 15—20 évi törlesztés fejében kapták. Ezt a törlesztést a telepesek könnyen tudják fizetni. Nem terhelték túl őket. Az itteni telepítési rendszer igen jól bevált s részünkre nagyon tanulságos. A telepesek tanyarendszerben élnek. Vagyis a lakóházuk a határba, a bírtokukra, de utak mellé vannak építve. Ezek a jókarban tartott utak kötik össze a telepeket a központi gazdasággal, melynek kezében van az összes telep vezetése. A telepek arányosan fel vannak osztva négy fellgyelő gazdatiszt között. Ezek az 5 területet minden nap bejárják, a munkát ellenőrzik s az újat kiadják. Így központi gazdálkodás mellett a kisgazdaságoknak is biztosítani tudják azokat az előnyöket, melyet nálunk eddig csak a nagygazdaságok élvezhettek.

A telepeseknek úgy a lakóházak, mint a melléképületeik, a célnak megfelelően vannak építve. Elég tágas, szellős és világosak. Nagyon gazdaságosak a beton-trágyatelepek és trágyalé utak. Ezzel biztosítani tudják, hogy az értékes anyagok mind a trágyában maradjanak.

A gazdaság területének alacsony a tengerszintfeletti magassága. Felszíne egyenetlen, egymást érik az apró dombok és lejtők. A határ sűrű csatornákkal van hálózva, mely a vizet 100 százalékig levezeti. A talaja nagyon laza tengerhordta sárga homok, melyben igen kevés a humusztartalom. Ezen a talajon a főtermény a buza, mely a határ egynegyed részét uralja. Mindenki egységesen a *Mentáva* nevű buzafajtát termeli. Dupla gabonasortávolságra vetik s tavasszal egyszer a sor közit megkapálják. Ez a buza érésnél átlag 80 centimétert ért el. A szára elég erős, a kalásza közép nagyságú. A buza szeme kicsi, feltűnő színű s a törés felülete lisztes. A legjobb tulajdonsága, hogy a buza még a tulérésnél sem pereg. Az aratást aratógépekkel, a munkában egymást kiegészítve végezték. A cséplési munkában is a telepesek közösen segítették egymást. A buza hektoliter sulya 74 kilogramm. Más gabonájuk nincs, mint csak a buza. Volt ugyan még sok zab, de ezt már előbb takarmánynak megszárogatták és majd ez fogja szolgáltatni a téli takarmányszükségletet.

Mert rétjük, legelőjük nincsen. Lóhere és lucernájuk szintén nincsen. Az idén a zab is igen gyenge mennyiséget adott. Ritka lett s a 60 cm-t sem haladta meg a magassága. Buza után legtöbbször tengeriből található. A csinkvantino-tengerit termelik. Május elején vetik. Először kapálják és eggyezik, másodsor fölötgetik. A tengeri elég jó fejlődésű, közepes termés ígérkezik belőle. Már az éréshez közeledik. Sok csalámádét találni a határban. Ezt is május elején vetik lófogú fehér tengeriből. A nedvesebb lapokba lett vetve, hol már a két métert is túlhaladta. Egész nyáron ez az állatok takarmánya. Most kezdik tölire is elvermelni *szombolyai kszaliba*.

Találni még a határban, de csak kis mennyiségben takarmányrőpát, burgonyát, ricinust és babot. Mindegyik, úgy közepes termésűnek ígérkezik.

Állatállományból kevés van minden telepnek. Szarvasmarhából a *maremanni* fajtát találni, mely nagyban hasonlít a mi magyar fajtánkhoz. Tenyésztésével nem foglalkoznak, csak az igaerő elvégzéséért s a trágyáért tartják. Ló nincs. Sertésből a mi yorkshirei sertésünkhöz hasonló sertést tartják, amit ők olaszsertésnek, *bidzselpriné*-nek neveznek.

Az igazgató urral és a felügyelő urakkal igen jó barátságban vagyunk. Lassan az olasz nyelvet is kezdjük elsajátítani. Erős elhatározással dolgozunk tovább, hogy minél több ismerettel gazdagodva, szegény hazánk, felebarátunk, saját magunk boldogulását elősegítsük s így a belénk helyezett bizalomnak megfelelhessünk.

Sabbaudia, 1935 július 17-én.

Takács László,
Fodor János,
Komjáti Imre.

Olaszországban tartózkodó gazdáiainknak!

A *Vasárnap*-ban leközölt üzenetek dacára, a havi jelentést eddig csak Sabbaudiából és Borgo-Piavéből kaptam meg. A többi három központban levők hallgatnak. A *jelentéseket, valamint a leveleket mindig nevére címezve küldjétek*, mert csak így tudok azonnal válaszolni azokra. Az olasz földmívelésügyi miniszter urnak irtunk az áthelyezések ügyében, ami, azt hiszem, rövidesen meg is lesz. Az új helyekre való érkezéskor a pontos címet azonnal közöljétek velem. Augusztus első hetében leutazom meglátogatástokra. *Seres László és Komjáti Imre* részére a magyar pengőnek megfelelő összeget átutaltattam lírában. Ha a pénzt megkaptátok, Milánóból azonnal értesítsétek. Kitartás, szorgalom, fegyelmezettség! Mindnyájatokat szívélyesen üdvözöl aytai jóbarátotok:

Szekeres László dr.,
főtítkár.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése július hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

Mutatványszámot levelezőlapkérrésre készséggel indítunk.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Robbanás és tűzvész a bazeli Petroleum Társaság raktáiraiban.

SZÖVETKEZETI ÉLET

Az árokparton és szemétdombon heverő pénzről

Aki a szövetségesei értékesítés lényegével tisztában van, az tudja jól, hogy a szövetségesei mozgalomnak ez az ága is fillérekből akar pengőket s pengőkből ezeket, milliókat a magyar gazdasági élet rendszerint üresen kongó kincstárába gyűjteni. Azt utóvégre is minden gondolkodó ember tudja, hogy fillér és pengő több van, mint ezres bankó s ezek nagyon is szétszórtan hevernek, de egy kis munkával, utánjárással össze lehet gyűjteni őket s így a fillérekből pengő, a pengőkből rövidesen ezres bankó lehet. Egy-két ezer pengő egész utcasor gazdasági jólétét emelheti magas fokra, míg viszont 50—60 ezernyi több jövedelem egy-egy sorvadásnak indult községet gyógyíthat meg abból a betegségből, amit gazdasági válságnak nevezünk.

A mezőgazdasági termékek szövetségesei értékesítése két fontos alapvető igazságból indul ki. Az egyik az, hogy a *magyban való* értékesítés mindig *több haszonnal* jár, mintha kicsinyben akarjuk mezőgazdasági termékeinket eladni.

A másik igazság pedig az, hogy nincs a magyar földnek egyetlen egy olyan terméke se, amit kellő módon értékesíteni ne lehetne. Az árokpárt, rét, legelő, vízmosás, de főleg az erdő tété, vagy egy csomó olyan növény, különösen virággal, amit a gazda alapjában véve értéktelennek, sőt károsnak tart. Csak egy párat említünk. Ilyen például a pipacs, a székfűvirág, a nadragulya, az anyarozs. Minden falusi ember ismeri őket, a gazdát előnti a méreg, ha bőségesen lát a földjén ilyen gyomnövényt. Pedig ezek az árokpárti dolgok egytől-egyig kitűnően értékesíthető gyógynövények, amelyeket, ha a falu népe rendszeresen gyűjtene s egy pár száz mázsa összegyűjtése, gondos kiszáritása után a szövetségesei központok segítségével értékesítene, úgy bizony ezer pengők szívárognának be egy-egy községbe olyan jövedelem gyanánt, amire eddig senki se számított.

Vajon melyik gazda értékelni például a mákfejet. Még maga a mák csak hagyján, — az kell karácsonyi vagy husvéti mákoskalácsba, amit szeretnek az öregek is, de különösen a fiatalok. Hanem a mákfej — az kinek kellene? Az csak a szemétdombra, vagy legjobb esetben a kemence begyújtására való. Pedig nem így van. A *Hangya* most tette közzé, hogy a kötelékébe tartozó szövetségesei foglalkozzanak a mákfej értékesítésével is. Gyűjtsék össze a tagjaiktól s ha sikerül legalább egy vagonra való, 80—100 métermázsát összeszedni, akkor mázsáért készségesen

fizet 5 pengőt. Mint tüzelő nem ér annyit, mint trágyaszaporító szintén nem. Nem bolondság-e tehát megfelelő haszon nélkül pusztulásnak engedni egy mezőgazdasági terméket, amit az ősi felfogás értéktelennek tart, de amiről a szövetségesei mozgalom fejlődése során rájövünk, hogy aránylag drágábban veszük, mint a cukorrépát vagy a burgonyát.

A hozzá nem értőknek elárulhatjuk, hogy a mákfejet a gyógyszerárúgyárak keresik. Igen-igen értékes patikaszer készül belőle, mint akár a beléndekmagból, vagy anyarozsból, vagy nadragulyagyökérből.

A titka az ilyen árokpárti, szemétdombi holmi értékesítésének az, hogy csak a nagybani eladás fizet, azért azt össze kell legalább olyan mennyiségben gyűjteni, hogy a szállítási költsége el ne emésze a belőle várható hasznot.

Aki a maga 4—5 kilogrammra rugó mákfejét postán fel akarja küldeni Budapestre a Hangyához vagy az OKH-hoz, esetleg egy gyógyárú-nagykereskedőhöz, ugyancsak megjárna, mert tapasztalhatná, hogy a postai, sőt a vasúti darabárúként való szállítás költsége kétszer annyi lenne, mint a mákfejét fizetett összeg.

Azért van a hitel-, fogyasztási és értékesítő szövetség, hogy az *összegyűjtés feladatát* elvégezze, és ha ez sikerült, a saját központjával könnyen elvégezheti a dolog anyagi részét. A kapott összeget a mákfejet vagy más gyógynövényt beszállító tagok között arányosan szétosztani, igazán nem nagy mesterség.

Lássunk tehát hozzá, próbáljuk megkaparítani az árokparton, szemétdombon heverő pénzeket is.

Cs. Ö.

Megállapítják a szabolcsi burgonya legalacsonyabb árát

A burgonya ára is ingadozó. A legtöbb burgonyát Szabolcs vármegyében termelik. Nagy érdeke tehát a termelőknek, hogy a burgonya árban is tapasztalható ingadozások megszűnjenek, amit leginkább úgy lehet elérni, hogy a legnagyobb tömegű burgonyát termelő szabolcsmezei burgonya legkisebb termelői árát a buza árához hasonlóan megszabják. Kilátás van arra, hogy ez legközelebb megvalósul. Szabolcs megye főispánja közbenjárta ezirányban az illetékes minisztériumnál, így remélhető, hogy a szabolcsmezei burgonyatermelők kívánsága teljesülni is fog. Az előző években a szabolcsmezei burgonyatermelők értékesítését fuvardíj mérsékléssel segítették elő.

NEMZETGAZDASÁG

Ki kell terjeszteni a gazdavédelmet

A gazdavédelmi rendeletek október 31-vel lejárnak, s most már hetek óta azon tanácskoznak az érdekelt gazdasági körök, hogy milyen legyen az új rendelet, ami a gazdaadósok érdekében meg fog jelenni. A Vidéki Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete a napokban megtartott közgyűlésén foglalkozott a gazdavédelem kérdésével is és a résztvevő bankvezetők egyhangulag megállapították, hogy a *rendelet megfelelt a célnak* és annak sincs elvi akadálya, hogy a gazdavédelmet tovább fejlesszék. Tulzó és keresztyülvihetetlen kívánság az, hogy a gazdaadósok egy részét eltöröljék, vagy a régebben fizetett magasabb kamatokat töketörlesztésnek minősítsék. Azok, akik ezt kívánják, nem gondolják végig a dolgot, nem gondolnak arra, hogy a bankok a náluk elhelyezett pénzeket adták ki kamatra a gazdáknak, s ha most itt egy tulságosan erélyes rendelkezés történik, a bankok betevői és köztük igen sok kisember fogja elveszíteni a pénzét, ami semmiképpen sem volna méltányos és igazságos. Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* továbbra is fenntartja eredeti állásfoglalását, hogy a gazdavédelmi intézkedés ezután is fenntartandó és az eddig szerzett tapasztalatok alapján még tovább kell fejleszteni. A Vidéki Bankok Egyesületének közgyűlése szerint, ennek a bankok részéről nem is lesz akadálya.

22.8 millió pengővel emelkedett az állatkivitel. A Központi Statisztikai Hivatal jelentése szerint Magyarország állatkivitele az elmúlt gazdasági évben az előző évvel szemben 117.1 millióról 139.9 millióra emelkedett, ami kerekén 22.8 millió pengő érték többletnek felel meg. Ez az emelkedés mindenestre a helyes exportpolitikát dicséri, de különösen ki kell emelnünk a sertés és az állati termékek közül a zsir kivitel emelkedését, ahol az angol piac bekapcsolása folytán még további emelkedésre számíthatunk.

Husz millióval növekedtek júniusban a fővárosi nagybankok betétei. Örvedetes jelenség a belföldi tőkeképződés szempontjából, hogy az elmúlt június hónapban a fővárosi nagybankok és a postatakarékpénztár betétállománya kerek 20 millió pengővel emelkedett. Ezzel a fővárosi intézetek betét- és folyószámlaállománya elérte a 671.3 millió pengőt.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A csemegezőléért

Jó árat csak úgy kapunk, ha épen és izléses külsővel jut a fogyasztóhoz. Ennek érdekében akkor szedjük le a fürtöt, mikor már kiszinesedett, érett s így izletes, de még nem *tulért* s így a szállítást a bogycok zuzódása nélkül elviseli. Nem szabad a fürtöket nedvesen, harmatosan szedni, de nem szabad akkor se, mikor a forró napsütés miatt át vannak melegedve.

A fürtök levágását éles ollókkal eszközöljük és ne késsük, még kevésbé szakítással próbáljuk leválasztani a tőkéről, mert az utóbbi esetekben egyes bogycok megzuzódnak, vagy leszakadnak. Nagyon fontos, hogy a leveendő, vagy levágott fürtöt ne markoljuk át, mert akkor a bogycok „hamva”, a bogycokon levő viaszréteg letérlik s így a szőlő elveszti üde frissességének egyik jelét. A fürtöt tehát csak a két ujj közé vett száránál fogva szabad tartani és tovatenni.

A leszedett fürtöket lapos kosarakba helyezve vigyük a csomagolóhelyiségbe. Hibás eljárás lenne a fürtöket mély puttonyokba, vagy fűles kosarakba rakni, mert így a zuzódásnak és a viaszréteg elvesztésének veszélye nagyon közelfekvő.

A csomagolóhelyiség hűvös legyen, mert így az esetleg meleg fürtök is kellően lehűlnek s üdén kerülnek a csomagoló ládáikba.

Csomagolás előtt — száruknál fogva — nézzük át gondosan az összes fürtöket s hegyes ollóval csipkedjük ki az összeszáradt, felrepedt, penészes bogycokat.

Az így előkészített fürtöket csomagoljuk, lehetőleg *ládikákba és ne kosarakba*, mert a fonott kosarak könnyebben engednek a reakjuk ható nyomásnak s így a beléjük helyezett fürtök inkább zuzódnak, mint a merevebb deszkaládákba csomagolt áru. Legmegfelelőbbek az 5—10 kg. bruttó súlyra tölthető, lapos, téglas, vagy koporsóalakú ládikák. A lécek közt legyen nyílás, hogy a gyümölcsöt a levegő járhasa.

A ládika aljára finom faforgácsot szokás tenni, az oldalakat pedig szelvénypapírral kibélelni. Ezután kell beléhelyezni a fürtöket úgy, hogy szorosan egymás mellé helyezkedjenek és utközben ne törődjenek. A laza csomagolás nagy hiba. Ne csomagoljunk egy ládikába különböző szőlőfajtákat, így ne kerüljön egymás mellé chasselas mézesfehérrel, vagy más borszőlővel. De egyazon fajta különböző színű fürtjeit, pl. piros és fehér chasselas fürtjeit helyezhetjük egy ládába, sőt a színes csomagolás (pl. középen fehér, kerületen piros keret) igen kellemes külsőt ad az árunak.

Boráralakulás

Az elmúlt héten ismét nagyobb mennyiségű bor kelt el a nagykereskedelemben. A vidéki fogyasztás — dacára a nagy melegnek — élénk és miután a batyuzás megszűnt, illetve minimálisra csökkent, a készletek kimerülése eredményeként, a fogyasztás átterelődik a kocsmákba és italmérészekbe.

A terméskilátások a fagy által nem érintett területeken, hegyi szőlőkben jők, a fürtök szépen fejlődtek, csupán a legutóbbi szárazságot kezdik selyleni a tőkék.

A homokvidéken a talajvíz igen mélyen van, úgy hogy alig éri el helyenként a szőlő gyökere a nedvességet, emiatt a bogycok fejlődése visszaesett.

A fagy által sújtott szőlők bogycokhozama igen csekély és általában a gazdák azzal számolnak, hogy a késői utánhajtások folytán a szüretet két vagy három részletben lehet csak megtartani, mert a szőlő nem érik be egyszerre.

A könnyebb 10—11 fokos borokért jelenleg 3,3—3,4 fillért kérnek a gazdák és ilyen áron több tétel el is kelt.

Az erősebb fajborok ára ennél természetesen magasabb, literenként 40—50 fillérnél olcsóbban jobb fajbort nem is lehet kapni.

Mór, Jászberény, Szeged, Baja, Szekszárd vidéke már jórészt kiárusította borait. Szinte észrevehetően, de állandóan csökkennek a készletek.

A *gyümölcs-pálinka ára szilárd*. Az eper alkoholtartalma elég csekély, így az ára is magasabb, mint eredetileg számították.

Eperpálinka hífokontként 3,80—4,00 P ár mellett adták el az első főzéseket.

A törkölypálinka irányára hífokontként 3,40—3,50 P.

Budapest, 1935. július hó 21.

IRSAI-M. JÓZSEF

Apró jótanácsok

A **zöldtakarmány etetése körül** a legnagyobb takarékosságot kell kifejteni, mert általában sajnálattal kell látnunk, hogy szalastakarmánytermésünk a közepesnél gyengébb lesz. Jól tesznek tehát azért, kik tarlóba vetnek rövid tenyészidejű takarmánynövényt: így kölest, mohart és pohánkát. Minthogy zöldtakarmány csak szűkösen áll rendelkezésünkre, ettől az lehetőleg szécskázva és a pillangósvirágukat egytizedrésznél szalmaszécskával keverve. A legelőnek és a zöldtakarmánynak gazdaságos kihasználása felele fontos, mert a szénávé szárítás, illetve a zombolyázás számottevő tápanyagvesztéssel jár. Legelőtés, illetve kaszált zöldtakarmány etetése esetén, több gazdaságban követik el azt a hibát, hogy szénsavas meszet (iszapolt krétát) etetnek. Ebből kifolyólag káro-

sodás érheti gazdáinkat, mert a kelleténél nagyobb mennyiségben bekebelezett méz is idez elő csontbajt. Ha tehát pillangósvirágú zöldtakarmányt etetünk, mézkiegészítés nem szükséges.

Újra keltetni szoktak gazdasszonyaink július havában. Leghelyesebb a megülteztést úgy intézni, hogy augusztus második felében keljenek ki a csirkék. A nyári keltezés bevezetése gazdaságos, de az ekkor kelt csirkékből tenyészállatokat ne tartsunk meg!

Érett tollu ludjainkat és kacskáinkat a nyár derekán megkoppaszthatjuk, de a koppasztásnál hagyjuk meg a szárny- és farktollak mellett a szárny alatti tokkat, hogy a megkoppasztott állatok szárnyai ne essenek le. Koppasztásnál a pehelytollakat szedjük külön. Tartsuk a tollat száraz és szellős helyen és ügyeljünk arra, hogy a moly belé ne kerüljön.

Nyáron fokozottabb mértékben kell figyelni a *méhesládák* egészségügyi állapotát, mert a mostani meleg időben a méhek fertőző álcakothadása (kóltész-rothadás) legerősebben fejlődik és terjed. Ez a betegség felismerhető az elhalt álcák szennyesbarna színéről és bűzös szagáról. Az elhalt álcák nyúlás, egyszerű anyagá válik. Ha ezt a jelenséget észrevesszük, a családót környételezőtől megvédjük. Veszélyes betegségek ellen való előzetes védekezés céljából ajánlatos a méhesládákhoz, a keretek alá 2—3 formalin pasztillát elhelyezni. Aki betegséget vesz észre, de azt minden kétséget kizáróan felismerni nem tudja, egy tenyérnyi nagyságú lépdarabot küldjön a gödöllői méhészeti gazdaság laboratóriumába, hol a baj megállapítását díjtalanul elvégzik és az eredményről a beküldőt értesítik.

Ha a szőlő talaja repedezett, akkor a szénkénevezés előtt várjunk meg egy gyenge esőt, nehogy a szénkének-gázok a repedéseken át elillanjanak. Egyébként pedig a gyérítést a nyár folyamán egész az érésgig folytatni lehet.

Levéltetvek ellen legjobb védekezés a nyers nikotinos szappanos lé. 100 liter vízbe 5 deka nyers nikotint és 1 kg. sárga kenőszappant oldunk fel. A permetezés végrehajtásánál fontos tudni azt, hogy ezen anyagok csak akkor fejtenek ki ölé hatást, ha a tetvek testéhez jutnak. Ezért a permetezőlének a levelek fonákjára kell hullani, és ha már a levelek össze vannak fodrosodva, akkor legjobb az ágvégeket a nikotinos szappanoldatba bemártani.

A **kaliforniai pajzstetű** ellen nyári permetezéssel is védekezni kell. Az ehhez szükséges permetezőlevet a következő módon készítjük el: 2—3 liter vízben melegítés közben feloldunk 1 kg. szappant. A szappanoldatot elkeverjük 100 liter vízben és hozzá öntünk 250 gr. nyers nikotint. Alapos elkeverés után az oldat kész, de még a készítés napján el kell használni.

Olcsóbb lett a Péti só

a kiváló minőségű magyar nitrogénműtrágya — Garantált 17% nitrogén és 50% méz tartalommal.

Gyártja: PÉTI NITROGÉN MŰTRÁGYAGYÁR R.-T. Budapest, V., Nádor-u. 21.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Első segélynyújtás a konyhán

Gondos asszony háztartásában semmi sem megy kárba, mert érti a módját, hogyan lehet a jóból jobbat s a rosszból jót készíteni.

Az élvezhetetlenné vált ételeket sokszor meg lehet javítani, hogy azok fogyasztásra alkalmasak legyenek. Az *odaégett* vagy *kozmás* ételt még meg lehet menteni, ha a fazekat hideg vízzel telt nagyobb edénybe állítjuk és nedves ruhával leborítjuk, úgy, hogy a kendő négy sarka a vízbe érjen. Az étel kozmás szaga nem-sokára eltűnik és tovább főzhetjük más edényben.

Ha a *méz erjedni* kezd, állítsuk be az üveget meleg vízzel telt edénybe. Az olvadásnál képződő habot szedjük le s a méz újra élvezhető lesz.

A *fomnyadt zöldségféle* újra friss lesz, ha használat előtt negyedórára előbb langyos, majd hideg vízben áztatjuk.

Száraz kenyeret vagy zsemlyét úgy frissíthetünk fel, hogy néhány órára nedves vászonruhába csavarjuk, azután sütőbe tesszük. Ilyen módon azonban *csak egyszer* lehet frissé tenni a megszáradt kenyeret.

A *dohos tojást* tányérra ütvé, tartsuk ablakban néhány órahosszat, hogy a levegő jól átjárja.

Elszótt ételnél a fazék száját kös-sük le tiszta vászonruhával és egy marék lisztet szórjunk a tetejére. Főzés közben a liszt magába szívja a sót.

Avas szagát elveszti a *vaj*, ha bő-séges, friss vízzel, majd tejföllel át-

gyurjuk és néhány óráig hűvös helyen tartjuk. Az eljárást kétszer-háromszor meg kell ismételni. Avas disznózsír kellemetlen szagát és ízét úgy nyomhatjuk el, hogy karikára vágott vöröshagymát piritunk kevés zsirban, aztán az avas zsírt jól felmelegítjük és a piritott hagymát belekeverjük.

Ételreceptek

Köszmételevés. Fél kiló köszmétét megtisztítunk, 4 deka lisztet 2 kanál tejföllel simára keverünk, ehhez hozzáadjuk a köszmétét és másfél liter vízzel felhígítva, megcukrozza, megsózza, felfőzzük.

NAGYMAGYARORSZÁG KINCSEI

A román térképeken ma Cluj-nak nevezik, a hivatalos irásokon is ez ez alatt a név alatt szerepel, de nekünk, magyaroknak és a Romániában élő testvéreinknek is, mindig csak *Kolozsvár* marad.

Erdély fővárosa, az erdélyi fejedelmek régi székhelye, a magyar kultúra ősi fészke nem lehet más, mint Kolozsvár, hiába jött a trianoni békeparancs, hiába szakították el Magyarországtól, Kolozsvárból soha sem lesz Cluj.

Boldog békeidőben büszkén mondták az erdélyi magyarok, hogy Kolozsvár magyarabb, inkább fővárosa a magyar kulturának, mint az ország fővárosa, Budapest. A kolozsvári Nemzeti Színház nemcsak a vidéki szintársulatok között volt az

Ha savanyu, utólag is lehet cukrot tenni bele.

Tökfőzelék. Két és fél kg. spárgatököt megtisztítva s meggyalulva, keveset besózzuk és 2 kanál ecettel leöntjük. 8 deka zsirba 1 fej apróra vágott hagymát, kávéskanálnyi pirospaprikát teszünk, beleadjuk a levétől leszűrt tököt és pároljuk. (Ha van piros paradicsom, zöldpaprika és kaporral fűszerezzük.) Mikor a lé elpárolgott alóla, meghintjük 3 deka lisztel és íróval vagy vízzel főzeléksűrűségűre hígítjuk, ecettel, cukorral, sóval ízesítjük és tálaláskor 1 deci tejfölt adunk hozzá.

Sertésszelet. Egy kg. sertéskarajt vékony szeletekre vágunk, kiéset kiverjük és közvetlen tálalás előtt forró zsirban gyorsan átsütjük.

első, hanem a budapesti, európai híri színházakkal is megállta a helyét. *Kolozsvár magyar társadalmának az élete, az erdélyi irodalom, az erdélyi újságok, amelyeknek mind Kolozsvár volt a főszékük, a budapesti társadalmi és irodalmi élettel is felvette a versenyt.*

Ekkor jött a gyászos végű háború, a trianoni szégyenletes békekötés, amely ezt az ősi magyar várost Romániához csatolta, de ezer békeszerződés sem volna elég ahhoz, hogy a város magyar jellegét, lakóainak magyar érzését megváltoztassa. A kolozsvári egyetem diákjai, a román egyetemi hallgatók diákapszájával sétálnak az utcákon, de magyarul beszélnek. Akármerre járunk Kolozsváron, mindenütt magyar szót hallunk, akárcsak a régi jó időkben. Csak akkor vesszük észre, hogy nem a hivatalos Magyarország területén vagyunk, amikor valamilyen hivatalban, románra kell fordítani a beszédet, vagy ha az őrszemes rendőrt kérdezzük meg az utcán, hogy hol van az egyik, vagy másik román névre átke-rezített utca. A nagykuccmás, vagy nyáron francia divatu sapkás rendőr értetlen arcot vág a magyar szóra és románul válaszol. Parancs, magyarul nem adhat felvilágosítást, de állig megyünk néhány lépéssel odébb, valamilyen ismerőse szólítja meg a szolgálatot teljesítő rendőrt, aki a legnyugodtabban magyarul beszélget vele. Hogyne, hiszen ő is magyar, kolozsvári, vagy erdélyi s ha fajtájára nézve román is, még a régi világban jól megtanult magyarul.

Mert Kolozsvárnak a lelkét, lakó-sainak érzéseit már régen meghódította a magyar nyelv, a magyar kultúra és az az egyáltalában nem erőszakos hódítás sokkal tartósabb, sokkal mélyebb, mint a mai uralom erőszakos elrománosító munkája.

A kolozsvári Mátyás király-szobor.

A szobor állítólag szintén áldozata lett az oláhok „kulturszeretetének”.

A Felsődunántuli

II. őszi vetőmagvásár

1935 július 27-én és 28-án lesz Győrött a Gazdakamara által rendezett II. vetőmagvásár és kiállítás. Az ünnepélyes megnyitás július 27-én, szombaton délelőtt 11 órakor lesz a győri Lloyd I. emeleti nagytermében. A vetőmagvásár megtekintése teljesen díjtalan. Július 28-án, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel vitaelőadások lesznek a kiállítás termében, melyek során dr. Ország Sándor, a Magyar Magkereskedők Országos Egyesületének elnöke, fogja bevezetni a vitát: „Mi a gyakorlati gazdák teendője a magtermesztés és értékesítés sikere érdekében?” című előadással.

Utána dr. Gróf Béla, a magyar-óvári akadémia növénykörtani tan-zékének a tanára: a „Pillangós takarmányok kártevői elleni védekezési eljárásokról”, Tóth Lajos kamarai titkár „A pillangós takarmánymagvak termesztésének gyakorlati tudnivalói”-ról tartanak előadást.

A kamarai vetőmagvásáron Felsődunántuli gazdáinak kora őszi eladó vetőmegfeleslegéről és az egyes gazdaságok vetőmagszükségletéről részletes katalógust adnak ki. A bálbolnai állami birtok, a lovászpatonai, az eszterházi és a magyaróvári nemesítő uradalmak anyaga különösen nagy értéke lesz a győri II. vetőmagvásárnak.

A felsődunántuli II. vetőmagvásár tárgyát képezik a következő kora őszi vetőmagvak: biborhere, szöszösbükköny, pannonbükköny, őszi bükköny, baltacim, homoki borsó, őszi borsó, őszi árpa, őszi rozs, őszi zab, repce és egyéb ősszel vethető vetőmagvak, melyek adás-vételét hiteles minták alapján bonyolítják le.

Kárpótlás a megszüntetett dohánytermő földekért

A pénzügyminiszter az elmúlt héten rendeletet adott ki, amely szerint azoknak a dohánytermelőeknek, akiknek termelési területét az 1934-ben végrehajtott talajvizsgálatok alapján a dohányjövődék az 1935. termelési évre szóló hatállyal csökkentette, az előző évekhez hasonlóan az elvont terület minden katasztrális holdja után 100 pengő hozzájárulást, a területcsökkentés következtében kereset nélkül maradó, illetőleg az előző évvel szemben kisebb területet megmunkáló dohánykertészeknek pedig 30 pengő támogatást engedélyezett. A hozzájárulás, illetőleg támogatás iránti kérelmeket az illetékes dohánybevéltő hivatalokhoz legkésőbb 1935 október 15-éig kell benyújtani.

Assley-Rushton,

az angol tartakék tengeri haderő elpusztult parancsnoka. A kiváló tengerész-tiszt gépkocsiszerecsétlenség áldozata lett.

Az Alsódunántul mezőgazdasága

Most, az új termés betakarítása és az új értékesítési idény megkezdése előtt egész különleges érdeklődésre tarthat számot az a hatalmas munka, amelyet „Alsódunántul Mezőgazdasága” címen jelentet meg a Kaposvárot székelő Alsódunántul Mezőgazdasági Kamara s amelynek első és második kötete már elhagyta a sajtót, míg a harmadik kötete a közeli napokban fog megjelenni.

A nagy érdeklődés azért remélhető a munka iránt, mert újszerű feldolgozásban tárja elénk ez a nagyszabású munka ennek az országgyeznek mezőgazdasági életét, ami messzemenő gyakorlati jelentőségű.

Nincs ebben a munkában semmi felesleges elmélet, vagy közzgazdasági fejtegetés, hanem csupa megbízható adatgyűjtésen alapuló valóság. Felvonal előttünk számokban és betűkben ennek a fejlett mezőgazdasági élettel bíró 4 vármegyének (Baranya, Somogy, Tolna, Zala) egész mezőgazdasága. Megyénként, járásonként, községenként, sőt a 100 holdon felüli birtokoknál birtoktestenként foglalkozik a munka a kamarai körzet mezőgazdaságával. Felsorolja a gazdálkodás helyi körülményeit, a községekben és gazdaságokban évente eladásra kerülő terményfeleslegeket és általában olyan hasznos utbaigazításokat ad a kereskedővilág részére, amikhez eddig csak hosszas utánjárás, levelezgetés, sok kárbaesett fáradság mellett, de akkor sem ilyen megbízható adatokra támaszkodva, tudott hozzájutni. Meleg elismerést érdemel a kamara áldozatkészsége és a nagy munkát összehajló kamarai tisztviselői kar munkateljesítménye.

A Kiss Elemér kamarai igazgató szerkesztésében megjelent munka Kaposváron az Alsódunántul Mezőgazdasági Kamaránál szerezhető be.

H I R E K

Fehér tubarózsa . . .

Fehér tubarózsa-t kaptam egy leánytól,
Fehér tubarózsa megcsókollak százszor.
Rácsókolom lelkem boldog, édes álmát:
A mi szerelmünknek bimbófakadását.

Fehér tubarózsa, el ne hervadj soha,
Fehérlelkű kislány, ne szeress mást soha.

Ha beteljesedik szívünk álmodása,
Itt a földön lesz már éltünk mennyországja.

DÁVID JÁNOS
(Curgónagymarton)

Zengő tavasz az életem

Zengő tavasz az életem,
Te vagy benne egy rózsaaág,
Selymes mező, színes mező,
Fehér virág, piros virág.

Bús, epedő csalogánydal,
Vidám, kacagó napsugár,
Hűsvízű, csobogó patak,
Ezervirágú tarka nyár.

Te vagy benne minden, mi szép,
S én életemben mi vagyok?
Nyári éj hulló csillaga,
Mely csodás fényvel Rád ragyog.

VARGA PÉTER (Vepeny)

A posta és táviró új vezérigazgatója. Bár Szalay Gábor államtitkár nyugalomba vonulásával a magyar posta és táviró intézmény vezérigazgatójává a Kormányzó Ur Terstyánszky Ákost nevezte ki.

Győztek az angol evezősök. Az angolországi cambridgei egyetem híres nyolcevezős csapata e hó 20-án mérkőzött Budapesten a Hungária nevű magyar evezőegylet szintén jó hírű nyolcevezős csapatával. Az evezősök mérkőzését rendkívül nagy közönség kísérte feszült figyelemmel. A versenyt végignézte Horthy Miklós Kormányzó Ur is. A két evezős csapat, csaknem egyforma erősnek bizonyult, a végén azonban az angolok csónakja, mintegy két méterrel előbb ért be a célba, mint a magyaroké. Ilyen veszteség a világ legjobb evezőseivel szemben még elviselhető.

Meghalt Kiss István evangélikus püspök. Kiss István, a dunáninnyi evangélikus egyházkerület püspöke, július hó 18-án rövid szenvedés után elhunyt. Kiss István nemcsak nagy emberbarát, de kiváló hittudós is volt. 1864-ben született hirneves papicsaládból. A teológiát a pozsonyi egyetemen hallgatta. Legutoljára *Sámsonházán* lelkészkedett közel 45 éven át. A dunáninnyi egyházkerület püspökévé 1922-ben választották meg. Sokat harcolt az elvesztett magyar területek visszaszerzéséért. Tudományos működése elismerésül az *Erzsébet* tudományegyetem a múlt évben tiszteletbeli doktorrá avatta. Temetése, amelyet *Raffai Sándor* budapesti evangélikus püspök végzett, július 28-án volt Sámsonházán. Az evangélikus egyház világi méltóságai részéről *Radvánszky Albert* báró, *Sztranyavszky Sándor* főgondnokok bucsúztatták az elhunyt kiváló egyházfőt.

Az új buza és a liszt ára. A malmok a minimális buzaárak közzétételével kapcsolatban megállapították az augusztus-szeptemberi szállításra történő lisztárakat. Eszerint a duplanulás és a nullás liszt ára 31—31.50, a kettesé 30—30.50, a négyesé 29—29.50 pengő mázsánként. A nullás liszt kivételével 50—100 filléres csökkenést hajtottak végre a malmok.

Magyar labdarugók fényes győzelme. Már hónapok óta folyik Európa legkiválóbb labdarugó csapatai között a *Középeurópai Kupáért* való versenyzés. A verseny most érkezett el a középdöntőhöz. A közép-

döntőbe a magyar csapatok közül a *Ferencváros* jutott el. Ez a labdarugócsapatunk már évek óta az élén áll Újpest és Hungária csapatával a magyar labdarugó bajnokságnak. A Középeurópai Kupa bajnokságban, az ellenfelül jutó Ausztria csapatát, kemény küzdelem után, 4:2 arányban verte meg. Jövő vasárnap Bécsben megismétlik ezt a mérkőzést és ha akkor is győz a *Ferencváros*, az esetben részt vehet a végső döntő küzdelemben is. Az osztrák csapat ellen küzdő és győzelmet aratott magyar fiúk csoportképét lapunk mai számában közöljük.

Nagy repülőgép szerencsétlenség Svájcban. A hollandiai legnagyobb repülőgéptársaságnak egy Milánóból Frankfurt felé tartó utasrepülőgépe a *Szentbernáthegyi* hágó közelében hirtelen támadt forgószél következtében lezuhant. A kétszavas óriás repülőgépen háromfőnyi pilótaszemélyzet és 11 utas ült. A repülőgép teljesen tönkrement s valamennyi utasa életét veszítette. A borzalmas szerencsétlenség következtében megfogják változtatni az Amszterdam—Batáviai légiutat utirányát. A szerencsétlenül járt repülőgép utasai között volt többek között *Philips Gerald* is, aki a világ legnagyobb izzólámpa és rádiógép gyárának megalapítója és társtulajdonosa, aki egyébként szüvedélyes repülőgép utas volt, de egyike a legtekélyesebb emberbarátoknak is. Philips-féle rádiókészülékek Magyarországon is nagyon elterjedtek. Az áldozatok közt van azonkívül két angol újságíró is, akik Abessziniából akartak hazájukba visszatérni.

Megdézsmálták a szegények pénzét. Elszomorító eset történt a Budapest—Ippóvárosi katolikus egyházközség, egyébként esendes és zavartalan életben. Az egyházközségnél alkalmazott két tisztviselő: *Maksay Gyula* és *Lócsay Imre* több ezer pengőre menő összeget sikkasztottak az egyházközség amaz alapjaiból, melyek rendeltetése, hogy abból szegényeket lásson. A két bűnös tisztviselő hosszabb évek során át követte el a sikkasztást, amire csak véletlenül jutottak rá. Feljelentés folytán a rendőrség megindította a nyomozást és a két hitlen tisztviselőt letartóztatta. *Mészáros István* érseki helynök, a maga részéről is megiette a megtorló intézkedéseket, mert ilyen eset csakis az ellenőrzés hiányában következhetik be, ezért felfüggesztette az egyházközség önkormányzatát.

A Kama folyó áradása Japánban.

Japán egyik virágzó nagy városát, Kyotot, a kiáradt Kama folyó elöntötte. Az áradás 57 hidat sodort el, tekintélyes emberáldozatot is követelt. A képen egy magánosan haladó gyalogost sodor el az áradat.

Arany- és ezüstpénzek ára

1935 július hó 23-án.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 30 fillér; kétkoronás 78 fillér; ötkoronás 2 pengő 18 fillér; régi egyforintos 1 pengő 8 fillér.

Szinezüst kilogrammja: 101 pengő

Aranypénzek: Tőzsdei jegyzése színe-tel.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Van egy katasztrális barna homokföldem, amelybe sokát szeretnék elvetni. Milyen fajta lenne a legmegfelelőbb, mikor és mennyit kell elvetni, milyen gondozást kíván és hol lehet majd értékesíteni? (G. J., Tiszaföldvár). —

Felelet: A sósókán bármely fajtája alkalmas a termelésre, de piaca elég szűk körű és azért nem ajánljuk, hogy egyszerre nagyban termelje. Egyébként 5—6 méter hosszú és 1 méter széles kerti ágyásba 10 gramm meg elegendő, mely alig 1 centiméterre takarandó. Vetendő március-áprilisban. Az elvetett mag 12—15 nap után kel ki. Kétszeri kapálás után gyomlálni kell. Háromévenként újból vetendő. A napi piacon (vásártereken, vásárcsarnokokban) lehet értékesíteni.

Kérdés: Kérem a Vasárnap naptárában *Irsai-M. József szőlősgazda* által ajánlott korai esemegezőt és pedig *Szőlőkertek Királynője, Muscat Mathiasz Jánosné* és a híres *Bernát vörösborszőlőt* hol lehet beszerezni? (H. J., Dömsöd). —

Felelet: Óhajtatásra megfelelő árjegyzéket és szakleírást küldtünk.

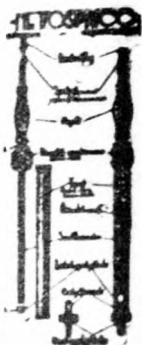
Kérdés: Öreg permetező kannáról mivel lehet letakarítani az odaragadt permetet? (Gy. L., Inárcs). — **Felelet:** Sóssal vagy hűgőoldattal dörzsölje le az edényt, utána gondosan törölje le szákronggyal és kenje be fagygyal.

Kérdés: Az állam négy éven belül mennyiben állapította meg az állam a pálinkafőzés díját? Van-e remény, hogy a díjat letehik szállítják? (Á. G., Dombóvár). — **Felelet:** Kérdése tisztán a pénzügyi szakaszhoz tartozik, szíveskedjék oda fordulni, ott pontosan megmondják az időközl változásokat. Más a díj a kisüsti főzésnél, más az egyéni nagyüstenél. A főzési díj leszállításáról, azaz a főzési adó csökkentéséről mostanában nem hallani.

Kérdés: 1. Hol kapható és mennyibe kerül *Számoló Ernő: „Arcaal borok a földre”* című verseskötete? 2. *Várkonyi V. Ferencnek: „Dunántúli Koszorú”* verseskötetének negyedik kiadása megjelent-e és mi az ára? 3. Melyik nemzet beszél a legbiztosabb nyelvet? 4. Mennyi az átlagember szókincse? 5. Melyik a legelső német-magyar szótár? (Ifj. N. F., Győrnyuszt). — **Felelet:** 1. Kapható kiadóhivatalunkban 2.20 pengő előzetes beküldése mellett. 2. Kérdésével forduljon a szerzőhöz. 3. Nehéz, szinte hihetetlen eldönteni, mivel minden nemzet elfogult magával szemben. 4. Két-három-ezer szó. 5. A Kelemen-féle, kapható ugyancsak kiadóhivatalunkban 4.70 pengő előzetes beküldése mellett.

A VASÁRNAP
TANÁCSADÓJA

minden ügyben utbaigazit!

Szétszedve

Munkában

Legujabb szabadalom

„NETTOSPRICC“dugattyunélküli
gyümölcsfapermetező készülék.

Olcso, nincs benne bőrzés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Egy perc alatt szétszedhető és könnyen tisztítható. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb.

Kérjen díjtalan leírást.

Gyártja és forgalomba hozza:

Takács Károly, nyug. Máv. előljáró,
Budapest, VI., Kerekes-utca 28.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

D. I., Somogyiszil. Sajnos, a lap jelenlegi terjedelme nem enged meg többet. — **F. J., Püski.** Mélyen átérezzük nehéz helyzetét, de a lap tovább küldésén kívül többet nem tudunk tenni az Ön érdekében. — **Egy előfizető.** Forduljon vászabélyeges levéllel az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központhoz (Budapest, XI., Horthy Miklós-ut 113—121.), ahol részletes felvilágosítást fog kapni. Másik kérdéseire lapunk jövő számában válaszolunk. — **Erő és akarat.** Mint Ön is írja levelében, a MÁV-hoz való felvételéhez képzettsége nem elegendő. A másik kérdésére pedig csak a Járásí Népgondozó Kirendeltség adhat választ. Ezért forduljon hozzájuk. — **Többeknek.** A beküldött verseket megkaptuk. A felülbírási folyamatban van, amelynek eredményét közölni fogjuk. A megfelelő verseket beérkezés sorrendjében lapunkban közöljük.

T R É F Á K

Ami még rosszabb

Kohn és Grün a távollevő Schwarzról beszélgetnek.

— Képzeld, — mondja Kohn — milyen rosszul járt.

— Na?

— Elvett egy özvegyet, akinek négy gyermeke van és zongorázik.

— Na, járhatott volna rosszabbul is.

— Hogyan?

— *Ha annak az özvegynek hat gyermek volna és zongorázás helyett trombitálna.*

Évszázadok az erkélyen

Kovács hazafelé tart kollégája társaságában. Mikor a házuk elé érnek, Kovács észreveszi, hogy felesége, anyósa és annak két nővére az erkélyen ülnek és az utcát figyelik.

— Álljunk meg, — mondja Kovács — és legyünk meghatottak.

— Miért? — kérdezi a kollégája.

— Mert erről az egyszerű erkélyről évszázadok tekintenek le ráink, — hangzik a patetikus válasz.

Élelmesség

Józsika odamegy a mamájához és azt mondja:

— Mama, kérlek, add ide nekem a kalapácsot.

— Minek az neked? — kérdi a mama.

— Egy szöveget akarok beverni a falba.

— Azt nem engedem, mert könnyen ráúthatsz az ujjadra.

— Az velem nem fordulhat elő.

— Miért?

— Mert megegyeztem a Sanyikával, hogy a szöveget ő tartja.

Egy remek üzlet

Kohn odamegy a kávéházban Grünhöz és azt mondja neki:

— Te Grün, hallottam, hogy nemrég tizezer pengőt örököltél. Nem akarsz velem társulni?

— Az attól függ, — feleli Grün — hogy miről van szó.

— Egy remek üzletről. Nyissunk ketten egy bolhacirkuszt.

— Egy bolhacirkuszt?

— Igen. Te adod a pénzt és én a bolhákat.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

nóniusz méhfajta fán van

(Beküldte Grosi Mihály Ópályról.)

2. Szórejtvény.

ostoba vész

(t=d) (—is)

(Beküldte Weisz Ádám Szentlászlórol.)

3. Szórejtvény.

galamból galamból

(Beküldte Békefy László Zalakoppányból.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 34-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közzétenni.

A 28-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Szórejtvény: **Boroshordó.** 2. Szórejtvény: **Eb ura fakó.** 3. Pontrejtvény: **Lesz még Nagymagyarország.**

Megfejtették: Szebenyi Gizke és Inke, ifj. Gömbös László, Rácz Elek, ifj. Csentericz Gábor, Dányi Gazdakör Elnöksége, Hamar Izabella, Vezér Emília, Rusvay Ernő, Pál András, Kerékgyártó István, Süvegh Imre, Preszter László, Balogh János, Kiss Irén, Koplányi András.

Jutalomkönyvet nyertek: Ifj. Gömbös László (Csánig), Dányi Gazdakör Elnöksége és ifj. Csentericz Gábor (Böde).

A 29-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak július hó 23-án.

GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza tiszai 77 kg-os 14.80—14.90, 78 kg-os 14.95—15.05, 79 kg-os 15.10—15.20, 80 kg-os 15.25—15.35; felsőtiszai 77 kg-os 14.70—14.85, 78 kg-os 14.85—15, 79 kg-os 15—15.15, 80 kg-os 15.10—15.25; duna—tiszai, fejmegyei, dunántúli 77 kg-os 14.50—14.70, 78 kg-os 14.65—14.85, 79 kg-os 14.80—15, 80 kg-os 14.95—15.10. — Pestvidéki rozs 11.45—11.60, egyéb 11.70—11.90; *takarmányárpa* másodosztályú 12.75—13; *zab* elsőosztályú 15.50—15.65, másodosztályú 15.25—15.50; *tengeri*, közraktári: nines jegyzés; *buzakorpa* 11.70—11.90; *8-as liszt* 15.70—16 pengő métermázsánként.

Határidőpiac. Buza októberre 14.95—14.96, rozs októberre 11.70—11.62. *Tengeri* júliusra 12.16—12.20, augusztusra 11.71, 1936 májusra 12.30—12.23 pengő métermázsánként.

Vetőmagpiac. (A Magyar Mezőgazdák vetőmagosztályának heti jelentése.) A *bíborherceg* szállítása külföldre folyamatban van. A minőségek nem egyöntetűek. Az árak csökkenése várható. *Szösszösbükkönyben* a kereslet egyelőre tartós árak mellett élénk, főlé azonban, hogy a mértéktelen árkövetelések nem lesznek kielégíthetők. *Borsókban* a minőségek elég jók, külföldi vételkedv még nem tapasztalható. *Hüvelyesekben* tényleges üzletkötések alig fordulnak elő. Az új hüvelyesek áradakulása az időjárástól függ. A *lencsét* már csépelik, a minőségek kielégítőek. A *mák* a nagy szárazságtól kétségtelenül szenvedett, de a károk nem helyrehozhatatlanok és esős idő még sokat segíthet rajta. *Ősziborsóban* még nincsenek kézzelfogható tételek. A *repében* a minőségek jók, az árak erősen visszaestek. — A *Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzései, nyersárúért, 100 kilónként, budapesti paritásban:* repce 21.50—22; *mák* (kék) 47—49; borsó: Vikt. 22—25, expressz 15—16.50; *bíborherce* 46—48 pengő métermázsánként.

Ábraktakarmánypiac. Árpakorpa 12.50, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12.50, buza-konkoly 11.75, buza-korpa 12.50, buza-takarmányliszt 16.25, kókuszdiópogácsa 11.50, konkolydara 12.25, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 13.50, szárított répaszelet 11, repcepogácsa 9.50, rozs-konkoly 9.50, rozskorpa 12.50, rozstakarmányliszt 14.50, tókmagpogácsa 15 pengő métermázsánként.

VASÁRNAP

BUDAPEST, V., BÁTHORY-U. 24.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 7.50—8.30, harmadrendű 6.50—7.40, lucernaszéna 8.50—10, zabtakarmány 8.50—8.70, alomszalma elsőrendű 5, másodrendű 4.50—4.70 pengő métermázsánként, Zsupszalma kévénként 40 fillér.

Cirokszakál, uradalmi takaró szalma 43—46, kistermelői takaró szalma 41—43, béles szalma, átlagárban 30 pengő métermázsánként, *Ciroknyag* 12 pengő métermázsánként.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökrök (tarka) és béllitani való tinó 46—50, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 44—46, másfél-éves tinók 40—44, másféléves íszők 44—48, fiatal, friss fejős tehén 60—65 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Borjuvásár. Elsőrendű 65—74, másodrendű 56—64, harmadrendű 49—54 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Vágómarhavásár. Bika, magyar másodrendű 40—43, harmadrendű 34—36, bika, tarka elsőrendű 65—66, másodrendű 48—64, harmadrendű 44—47, ökör, magyar, másodrendű 36—54, harmadrendű 24—32, ökör, tarka, elsőrendű 68, másodrendű 38—56, harmadrendű 32—36, tehén, magyar másodrendű 37—48, tehén, tarka, elsőrendű 55—60, másodrendű 35—54, harmadrendű 25—34, növendék (éves) 40—62, kicsontozni való 20—23 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Sertésvásár. Prima uradalmi zsirsertés páronként 340 kilogrammon felül 79—80, prima szedett 76—80, silány 60—68 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Lóvásár. Igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 300—600, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 200—280, alárendelt 35—195, vágó 15—120 pengő darabonként.

Juhárak. Külföldiek megfelelő prima, fiatal ürök, darabonként 50 kg súlyban 40—45 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdáltságban, etetés-itatás után mázsával, 3 kg sulylevonással.

Gyapju. A Gyapjubeszlő Bizottság folyó hó 18-i gyűlésén az átvételi gyapjuárakat a következőképpen állapította meg: legfinomabb posztógyapju 1.95—2.17, finom posztógyapju 1.85—2.07, finom szövetyapju 1.57—2.05, középfinom szövetyapju 1.47—1.91, durva szövetyapju 1.34—1.74, finom fésűgyapju 1.66—2.17, középfinom fésűgyapju 1.55—2.04, durva fésűgyapju 1.51—1.96, keresztezett fésűgyapju 1.45—1.88, cigájagyapju 1.31—1.68, fehér racka 0.90—1.20 és színes racka 0.82—1.04 pengő kilogrammonként. A báránygyapjuról a beeslőbizottság ezúttal külön árlapot bocsátott ki és a legalacsonyabb átvételi árat a következőképpen állapította meg: Legfinomabb posztógyapju 1.75—1.95, finom posztógyapju 1.66—1.86, finom szövetyapju 1.41—1.84, középfinom szövetyapju 1.32—1.72, durva szövetyapju 1.21—1.57, finom fésűgyapju 1.49—1.95, középfinom fésűgyapju 1.39—1.84, durva fésűgyapju 1.36—1.76, keresztezett fésűgyapju 1.30

—1.60, cigájagyapju 1.18—1.51, fehér rackagyapju 0.89—1.08 és színes rackagyapju 0.74—0.94 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. *Marhabőr,* 45 kg-ig, magyar 0.68, tarka 0.78—0.85, *borjubőr* hosszú lábbal 1.25—1.30, rövid lábbal 1.35—1.40, *bikabőr,* 45 kg-ig marhabőr árban, 55 kg-ig 20%-kal, 55 kg-on felül 40%-kal olcsóbb, *juh bőr,* magasgyapjas 0.70—0.72, rövidgyapjas 0.55—0.60, *báránybőr,* merinó 1—1.20, tarka 0.50—0.55 pengő kilogrammonként, *lóbőr,* mészáros lóbőr darabonként 12 pengő, kisebbek 10—20%-kal olcsóbbak.

Szesz és szeszestalok. A szeszüzletben az árak nem változtak. A *gyümölcspálinkaüzletben* szilárd irányzat mellett a forgalom változatlan és az árakat tartottan jegyezték. *Törkölypálinka* 3.40—3.50, *seprőpálinka* 3.40—3.50, *szilvórium,* 6-nyári áru 4.20—4.40, *ó-kék szilvórium* 5.20, *eperpálinka* 3.90—4 pengő. Az árak 10,000 literfokozmánt, III. táblázat szerint +3% forgalmi adó értendők.

Fapiac. A *jenyőfapiacon* tovább tart az élénkebb üzletmenet, főleg azonban az olcsóbb választékok iránt van kereslet. *Tüzifában* az idei termelésű áru szállítása még nem indult meg, mert júliusra is csak száraz fára és a bejelentett készletek 5%-ára adnak szállítási igazolványt. A *bükkaszába* 342—345, a *csérhasáb* 305—310, a *gyertyánhasáb* 315—325, az *akáchasáb* 280—290 pengő vagononként Budapesten. A *keményfapiacon* főként gömbfában van üzlet.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőlözött tej 8, tejszín 240—280, tejföl 120—150 fillér literenként. Centrífugált vaj 280—320, tehéntúró 60—100, juhsajt 160—200, trapišta 160—240, ementáli 240—320 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* tyúk 2—3, csirke 0.70—1.30, sütni való 1.30—2.80, ruca 1.30—2.60 pengő darabonként. — *Leült baromfi:* tyúk 1.40—1.70, csirke 2.40—3, ruca, hizott 1.40—1.80, lud hizott 1.40—1.80, libamáj 4—7 pengő kilogrammonként. Teatojás 8—9, főzötojás és apró 7—8 fillér darabonként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 1.08—1.28, sózott, kenyér 1.26—1.40, füstölt 1.40—1.80, háj 1.24—1.32, tepertő, zsíros 1.20—1.80, sertészsír helybeli 1.10—1.32 pengő kilogrammonként.

Halpiae. Ponty élő, nagyság szerint 1.80—2.20, harscsa 3—4 pengő kilogrammonként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes, nemes 2.80—3.60, félédes 2.40—2.80, rózsza 1.60—2.40, mák, kék 0.68—0.80, pergetett 0.80—0.96, méz 1.20—1.40, háziszappan, szín 1—1.20, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség. Sárgarépa 6—12 (1 csomó), petrezselyem 6—12 (1 csomó), zeller 2—6 (1 darab), kalarábé 2—8 (1 darab), vöröshagyma, makói 6—20, fokhagyma 40—70, cékla 20—24, fejeskáposzta 24—

32, savanyított káposzta 44—60, vöröskáposzta 36—50, fejessaláta 8—12 (1 darab), torma 80—120, burgonya újdonság 10—28, eszperkegomba 120—200, éti vargánya 140—160, zöldpaprika, apró hegyes 60—120, nagy, tölteni való 4—12 (1 darab), tök, főző 8—12, 20—24, paradicsom 32—80, zöldbab 36—60, vajbab 48—80, zöldborsó hüvelyes 100—140, sóska 24—32, paraj tisztított 24—48, feketeterék 20—24 fillér kilogrammonként. Zöld tengericső darabonként 2—12 fillér.

Gyümölcs. Alma, közönséges 26—80, körte, közönséges 56—120, ringló 50—80, kajszinbarack 100—150, sárgadinnye 50—250, dióbél 420—540, mogoróébél 360—480, héjazott mandula 360—520 fillér kilogrammonként.

Idegen pénzenek vételi és eladási ára, július hó 23-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Száz pengő-nél többre kerül száz darab:* Angol font 1925—1925, dollár 335.90—339.90, kanadai dollár 330—340, holland forint 228.70—230.70, német márka 136—137.60, svájci frank 110.70—111.65 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbre kerül száz darab:* Csehkorona 14.15—14.35, szerb dinár 7.80—8.30, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 63.90—64.50, román leu 2.90—3.20, bolgár leva 4—4.15, olasz lira 29.90—30.25, osztrák schilling 80—80.70 pengő.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, július hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Felsődabas, Kiskunlacháza, Ujkécske.

Hétfő, július hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Bácsbokod, Bonyhád, Csepreg, Dunavecse, Fehérgyarmat, Gödre, Harkány, Jászoltszentgyörgy, Jászfényszaru, Kapuvár, Kiskőrös, Kiskunlacháza, Magyaróvár (bizonytalan), Nagydorog, Szendrő, Tiszanána, Tiszartján, Galambok, Letenye, Merenye, Szigetvár. — *Kirakodóvásár:* Szentendre, Tiszadob.

Kedd, július hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Dunavecse. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Devecser, Söjtör.

Szerda, július hó 31-én. Állat- és kirakodóvásár: Nyírlugas, Vésztő. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Kutas.

Csütörtök, augusztus hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Ape, Balatonfőkajár, Hajdudorog, Ónod, Tiszafüred. — *Állatvásár:* Celdömök. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Gyöngy. — *Ló- és marhavásár:* Pácsa. — *Marha- és sertésvásár:* Kiskomárom. — *Marha- és kirakodóvásár:* Óriszentpéter.

Péntek, augusztus hó 2-án. Állatvásár: Gyöngyös. — *Ló-, marha- és kirakodóvásár:* Somogyásmon. — *Sertés- és kirakodóvásár:* Buj.

Szombat, augusztus hó 3-án. Állatvásár: Kisújszállás.

KIADÓTULAJDONOS:

„FALU” MAGYAR GAZDA
ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL